

RODZINA

NR 1 (1936) 2025 r. • MIESIĘCZNIK KATOLICKI • CENA 2 ZŁ NR INDEKSU 374776 • PL. ISSN 0137-8287

Podnieś rękę, Boże Dziecię, błogosław Ojczyznę miłą

Madonna i Dziecię – mal. Carlo Maratta (1625 – 1713)

TYDZIEŃ MODLITW O JEDNOŚĆ CHRZEŚCIJAN 2025

Czy wierzysz w to? (J 11,26)

Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan trwa od 18 do 25 stycznia, czyli od dnia wspomnienia św. Piotra, do dnia upamiętniającego nawrócenie św. Pawła. Takie ramy czasowe zaproponował w 1908 r. Paul Wattson z USA, twórca ruchu ekumenicznego.

Teksty zostały opracowane i zatwierdzone przez członków Międzynarodowego Komitetu mianowanego przez Komisję Wiary i Ustroju Światowej Rady Kościołów oraz papieską Dykasterię ds. Popierania Jedności Chrześcijan. Każdego roku chrześcijanie z innego kraju proszeni są o przygotowanie materiałów dla całego świata. Materiały na Tydzień Modlitw w 2012 roku przygotowywali chrześcijanie z Polski.

Temat Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan w 2025 roku opiera się na fragmencie Ewangelii św. Jana: „Wierzysz w to?” (J 11: 26). Modlitwy i rozważania zostały przygotowane przez braci i siostry ze wspólnoty monastycznej Bose w północnych Włoszech.

W 2025 roku przypada 1700. rocznica pierwszego soboru ekumenicznego w Nicei. Ta rocznica będzie okazją do modlitwy i świętowania wspólnej wiary chrześcijan, wyrażonej w Credo sformułowanym na tym soborze. Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan 2025 jest zaproszeniem do czerpania z tego wspólnego dziedzictwa i głębszej refleksji na temat naszej wiary.

Materiał na rok 2025 składa się z wprowadzenia do tematu, zarysu obchodów ekumenicznych oraz wyboru krótkich czytań i modlitw na każdy dzień tygodnia.

Ze względu na ekumeniczne znaczenie roku 2025, dołączono również krótkie teksty patrystyczne, z których większość pochodzi z pierwszego tysiąclecia. Pomogą one umiejscowić definicję Soboru Nicejskiego w kontekstach, które je zrodziły i na które miały wpływ. Teksty te mogą być oczywiście wykorzystywane na różne sposoby i mają być używane nie tylko podczas Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, ale przez cały 2025 rok. Zaproszenie do ekumenicznej modlitwy kierujemy do wszystkich, którym bliska jest troska o realizację testamentu Jezusa Chrystusa. Wszyscy tworzymy Kościół – święty, powszechny i apostołski – „czy wierzysz w to”?

Po raz dwudziesty ósmy polską wersję materiałów przygotował ekumeniczny zespół redakcyjny powołany przez Komisję ds. Dialogu między Polską Radą Ekumeniczną a Konferencją Episkopatu Polski. Od kilkunastu lat zespół redakcyjny pracuje w zmienionym składzie, który tworzą:

Bp Edward Puślecki – Honorowy Zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w RP, Warszawa

Bp Andrzej Gontarek – Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego w RP, Warszawa

Pani Kalina Wojciechowska – Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP, Warszawa

Ks. Doroteusz Sawicki – Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Warszawa

Ks. Sławomir Pawłowski SAC – Kościół Rzymskokatolicki, Lublin

red. bp dr Andrzej Gontarek

Sakrament Chrztu znakiem jedności

Przed 25-ciu laty, 23 stycznia 2000 r. w czasie trwania Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, w świątyni Kościoła Ewangelicko Augsburskiego w Warszawie podpisana została deklaracja o uznaniu ważności Chrztu Świętego w Kościołach Polskiej Rady Ekumenicznej i Kościoła Rzymskokatolickiego w Polsce. Poniżej przypominamy tekst tego ważnego ekumenicznego świadectwa.

Deklaracja o Chrzcie Świętym

Wzajemne uznanie chrztu przez Kościół Katolicki w Polsce i Kościoły zrzeszone w Polskiej Radzie Ekumenicznej.

Dziękując Trójjedynemu Bogu, Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu, za dwa tysiące lat Nowego Przymierza i za ponad tysiąc lat chrześcijaństwa na ziemiach polskich, podpisane niżej Kościoły, w nawiązaniu do wieloletnich prac teologiczno-ekumenicznych w świecie i w Polsce oraz przyjętych wspólnie dokumentów (zwłaszcza Doku-

mentu z Limy, 1982 r.), z radością uznają i potwierdzają swoją posługę przez chrzest i oświadczają:

1. Jezus Chrystus, nasz Zbawiciel, sam ustanowił sakrament chrztu i polecił go udzielać (Mt 28, 19; Mk 16, 16). Chrzest jest wyjściem z niewoli (1Kor 10, 1-2), wciela w Chrystusa ukrzyżowanego i zmartwychwstałego, wprowadza w Nowe Przymierze, jest znakiem nowego życia w Chrystusie, obmyciem z grzechu (1Kor 6, 11), oświeceniem przez Chrystusa (Ef 5, 14), nowymi narodzinami (J 3, 5), przyobleczeniem się w Chrystusa (Ga 3, 21), odnowieniem przez Ducha (Tt 3, 5), zwróconą do Boga

prośbą o dobre sumienie (1p. 3,21) i wyzwoleniem, które prowadzi do jedności w Jezusie Chrystusie, gdzie zostają przezwyciężone podziały ze względu na stan społeczny, rasę czy płeć (Ga 3,27-28; 1Kor 12,13).

2. Chrzest jest z wody i Ducha Świętego; udziela się go w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Chrzest jednoczy ochrzczonego z Chrystusem, chrześcijan między sobą. Wprowadza do Kościoła i stanowi początek życia w Chrystusie, którego celem jest „uwielbianie chwały” (Ef 1,14).

3. Ochrzczeni żyjący w jednym miejscu i czasie wspólnie ponoszą odpowiedzialność za świadectwo składane Chrystusowi i Ewangelii: Ochrzczeni żyją dla Chrystusa, dla Jego Kościoła i dla świata, który On miłuje, oczekując w nadziei na objawienie się nowego stworzenia Bożego oraz na czas, gdy Bóg będzie wszystkim we wszystkich (Rz 8,18-24; 1Kor 15,22-28.49-57) (Dokument z Limy, nr 9). Chrzest w Chrystusie jest wezwaniem dla Kościołów, aby przezwyciężyły swoje podziały i w widzialny sposób zmanifestowały swoją wspólnotę.

Niżej podpisane Kościoły uroczystie uznają ważność chrztu świętego udzielonego przez duchownego:

Kościół Ewangelicko-Augsburski, **bp Jan Szarek**
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, **bp Edward Puślecki**
Kościół Ewangelicko-Reformowany, **bp Zdzisław Tranda**
Kościół Polskokatolicki, **bp Wiktor Wysoczański**
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny,
Metropolita Sawa

Starokatolicki Kościół Mariawitów,
bp Zdzisław Maria Włodzimierz Jaworski
Kościół Katolicki, **kard. Józef Glemp**

Podpisanie dokumentu „Sakrament chrztu znakiem jedności. Deklaracja Kościołów w Polsce na progu Trzeciego Tysiąclecia” przez Zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego Bpa Viktora Wysoczańskiego w kościele ewangelicko-augsburskim Św. Trójcy w Warszawie, 23 stycznia 2000 rok

POLSKA RADA EKKUMENICZNA

Być człowiekiem pokoju...

Koniec starego roku i początek nowego to czas, w którym w retrospektywie mijającego okresu dokonujemy podsumowań, rozliczeń, ale i moment, w którym z nadzieją patrząc w przyszłość podejmujemy zamierzenia, plany, rysujemy wizje najbliższej przyszłości. W wymiarze liturgicznym wyraża się to między innymi w modlitwie, kiedy z wdzięcznością dziękujemy Stwórcy za wszystko, co było nam dane i prosimy Boga, aby w tym nowym czasie otworzył nasze serca i umysły na odczytywanie, rozumienie i przyjęcie hojnych Jego błogosławieństw.

1 stycznia – w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi, we wszystkich świątyniach w ramach światowego dnia modlitw o pokój wzniesiono oracje, aby Bóg napełnił świat swoim pokojem. Wydaje się to szczególnie ważne dzisiaj, kiedy wojna, ból, śmierć, cierpienie, strach są codziennymi doświadczeniami dla wielu ludzi na świecie.

Prosząc o pokój mamy o nim nasze własne wyobrażenie, wynikające z różnego typu uwarunkowań o charakterze społecznym, historycznym, edukacyjnym. Samo pojęcie ma charakter polisemantyczny – może być tradycyjnie rozumiane, jako przeciwstawienie wojnie, brak wojny, jej prowadzenia, stanu wojny;- jako stan stosunków międzynarodowych wolnych od przemocy, a opartych na wzajemnej współpracy ukierunkowanej na rozwój wartości pożądanych przez dane społeczności; – czy wreszcie jako specyficzne dobro właściwe podmiotowi ludzkiemu, będące darem natury intelektualnej i moralnej, owocem prawdy i cnoty. Pokój jawi się jako jedna z najwyższych wartości, której istnienie gwarantuje przestrzeń do realizacji innych.

Jak podkreślał bp Maksymilian Rode: „pokój to niewyobrażalna wartość społeczna i ogólnoludzka”.

Dla starożytnych Greków i Rzymian, pokój miał tak wielkie znaczenie, przynajmniej w teorii, że dokonano deifikacji jego pojęcia i zyskało ono postać bogini Eirene lub Pax – miała być ona jedną z Hor – trzech córek Zeusa i Temidy. Przedstawiano ją jako młodą kobietę trzymającą w lewej ręce róg obfitości, w prawej zaś gałązkę oliwną lub dorodne niemowlę.

Hebrajskie słowo שָׁלוֹם (szalom) tłumaczone jako „pokój” występuje w Biblii ponad 250 razy w bogatym zastosowaniu, począwszy od uprzejmego pozdrowienia, aż do mowy o zdrowiu, ogólnej pomyślności, długim życiu, spokojnej śmierci, fizycznym bezpieczeństwie. Wyraża również dobre stosunki między ludźmi i narodami, a także oddaje stan wewnętrznego spokoju, wyciszenia, zadowolenia, może pełnić również synonim słowa przyjaźń. W wymiarze Biblijnym pokój jest zawsze związany z Bogiem, jest Bożym darem. We wszystkich swoich znaczeniach, począwszy od stanu materialnego dobrobytu i sprawiedliwości aż po rozumienie pokoju jako wartości, zawsze ma on swoje źródło w Bogu.

Jak podaje Bogusław Widła: „Biblijne rozumienie pokoju nadaje tej rzeczywistości wymiar głęboko antropologiczny. Pokój jest uwieńczeniem sprawiedliwości, zakłada spłacenie powinności i pojednanie, realizuje się nie jako wolna od zaburzeń sytuacja zewnętrzna, lecz jako określony stan wewnętrzny człowieka – satysfakcji, bezpieczeństwa i równowagi. Dlatego pokój biblijny może symbolizować i wyrażać zbawienie”. Dlatego też w tradycji teologicznej Nowego Przymierza tym, który przynosi pokój, a i sam jest pokojem jest Jezus Chrystus, któ-

Ciąg dalszy na str. 5

Wkraczając w nowy rok kalendarzowy, zwróćmy uwagę na to, jak ważną rolę pełni Kościół w kształtowaniu wrażliwości religijnej młodego pokolenia.

Wychowanie w wierze

Powróćmy do istotnych słów jakie, w dniu 1 września 2024 ks. bp dr Andrzej Gontarek, Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego skierował do dzieci, młodzieży, nauczycieli oraz katechetów z naszych parafii w Liście Pastorskim na Rozpoczęcie Roku Szkolnego i Katechetycznego 2024/2025.

„(...) Troska o edukację i formację młodego pokolenia jest nadrzędnym zadaniem posługi Kościoła, która opiera się na miłości do Boga i bliźniego, zgodnie z nauką Jezusa Chrystusa i Jego Ewangelii. (...) Rozpoczynając ten nowy rok zdobywania wiedzy i wysiłku wychowawczego, należy odnieść się do „Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestęp-

czością i ochronie małoletnich” tzw. ustawie Kamilkowej, która została uchwalona 15.02.2024 przez Sejm RP. (...) Kościół Polskokatolicki w pełni popiera wszelkie działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa i sprawiedliwości dla wszystkich, w szczególności ofiar przemocy i nadużyć. Dlatego zostały opracowane „Standardy ochrony ma-

łoletnich obowiązujące w Parafiach Polskokatolickich”, ich opracowanie miało na celu dostosowanie pracy z małoletnimi do obowiązujących przepisów prawa, ale także, co ważniejsze, ochronę i pomoc dla naszych dzieci, aby Kościoły i sale katechetyczne ciągle były miejscem szczególnej troski o dzieci i młodzież i ich właściwe wychowanie.(...) zachęcamy wszystkich ludzi dobrej woli, szczególnie wiernych naszego Kościoła do zaangażowania się w wychowanie i edukację młodzieży w duchu chrześcijańskich wartości.

Doceniając szczególną rolę jaką odgrywają nauczyciele i katecheci w inspirowaniu młodych do odkrywania prawdy, dobra i piękna w każdym aspekcie życia, by pokazywać kolejnym pokoleniom szczególne piękno, i wartość życia zgodnego z przesłaniem Ewangelii, prosimy rodziców, jako pierwszych nauczycieli swoich dzieci, aby wspierali wszystkich nauczycieli, wychowawców w trosce o rozwój duchowy i moralny ich dzieci. (...)

Pamiętkowe zdjęcie z okazji rozpoczęcia roku szkolnego 2024/2025 w parafii pw. św. Jana Chrzyciela w Świeciechowie Dużym. Liturgii przewodniczył ks. bp dr Andrzej Gontarek, Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego, Ordynariusz Diecezji Warszawskiej w asyście ks. dziek. Marcina Dębskiego, proboszcza parafii i ks. Damiana Heraty z Warszawy. We Mszy świętej uczestniczyły dzieci i młodzież ze szkół podstawowych w Świeciechowie Dużym, Grabówce, Józefowie nad Wisłą i Annapolu, oraz Szkół średnich w Opolu Lubelskim, Puławach, Sandomierzu i Kraśniku

ry przez swoją ofiarę pojednał ludzi z Bogiem, wprowadzając także pokój między samych ludzi.

Jezus w mowie pożegnalnej w Ewangelii Janaowiada: „Pokój zostawiam wam, pokój mój daję wam. Nie tak jak daje świat, Ja wam daję. Niech się nie trwoży serce wasze ani się lęka!”. Podobnie przychodzący po swoim zmartwychwstaniu do pełnych przeżycia uczniów powiada: „Pokój Wam”. Wcześniej Jezus nauczał: „I poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli”. Pokój musi się zawsze opierać na prawdzie. Pokój, który daje swoim uczniom Chrystus wynika z przyjęcia prawdy o Bogu i o człowieku w świetle zmartwychwstania, dlatego – jak napisał Bogusław Widła – biblijny pokój dany przez Jezusa wyraża zbawienie. Istota tej prawdy, która ma napędzić człowieka pokojem, uwolnić od wszelkiego lęku, wyzwolić od niepewności i trwogi, opiera się na spleceniu przez Jezusa dłużnego zapisu. Najważniejszym wydarzeniem w chrześcijańskiej teologii jest zbawcza ofiara Jezusa Chrystusa i jego Zmartwychwstanie, będące zwycięstwem nad grzechem i śmiercią. Bóg posłał Jezusa zrodzonego pod Prawem, aby wykupił tych, którzy podlegali Prawu. Człowiek został więc odkupiony, wybawiony, wyjęty spod prawa przyczynowości grzechu prarodzciców, a tym samym skutków grzechu swoich przodków. Jezus już podczas swojej ziemskiej działalności, potwierdzając swoje posłannictwo i dając świadectwo swojej misji odpuszczał grzechy, wypędzał złe duchy, uzdrowiał, leczył choroby i wskrzeszał zmarłych. W Jezusie rozpoczęła się realizacja zapowiedzi z Apokalipsy św. Jana: „Oto wszystko czynię nowe”. Dlatego też Paweł w Liście do Rzymian mógł napisać: „Jeżeli Bóg z nami, któż przeciwko nam? On, który nawet własnego syna nie oszczędził, ale go za nas wszystkich wydał, jakże miałby wraz z Nim i nam wszystkiego nie darować? Któż może wystąpić z oskarżeniem przeciw tym, których Bóg wybrał? Czyż Bóg, który usprawiedliwia? Któż może wydać wyrok potępienia? Czy Chrystus Jezus, który poniósł za nas śmierć, co więcej, zmartwychwstał, siedzi po prawicy Boga i wstawia się za nami? Któż może nas odłączyć od miłości Chrystusowej? Utrapienie, ucisk czy prześladowanie, głód czy nagość, niebezpieczeństwo czy miecz? I jestem pewien, że ani śmierć, ani życie, ani aniołowie, ani zwierzchności, ani rzeczy teraźniejsze, ani przyszłe, ani potęgi, ani co wysokie, ani co głębokie, ani jakiegokolwiek inne stworzenie nie zdoła nas odłączyć od miłości Boga, która jest w Chrystusie Jezusie, Panu naszym”. I to jest źródłem prawdziwej wolności i prawdziwego pokoju, gdyż Bóg przyjmuje nas takimi jacy jesteśmy, a w Jego oczach, dzięki ofierze Jezusa jesteśmy wszyscy święci i doskonali. On oddala od nas nasze grzechy jak wschód od zachodu słońca. Dlatego uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi, która urodziła światu Zbawiciela może być czasem modlitwy o prawdziwy pokój. Pokój serca i umysłu.

Ks. prof. Mirosław A. Michalski

**Z prac Biskupa
Wiktora Wysoczańskiego**

W trosce o zachowanie nienaruszonego depozytu wiary (52)

Rzeczywisty Kościół jest Jeden, Święty, Katolicki i Apostolski

Z pochodzenia Kościoła wynikają bezpośrednio, podobnie jak istota, również jego cechy istotne, cztery tzw. *notae* Kościoła, jego Jedność, Świętość, Katolickość i Apostolskość. Podobnie jak istota Kościoła, są one poznawalne tylko przez wiarę (Credo). Dlatego nie można ich odczytać, ani właściwie opisać, na podstawie historycznie konkretnej postaci jednego pojedynczego Kościoła. Mogą one być tylko poświadczane przez wiarę jako znaki i objawy życia, którymi Trójjedyny Bóg obdarza Kościół, ale które pozostają ukryte w jego przejawie. Zarazem jednak mają one znaczenie normatywne dla Kościoła historycznie konkretnego. Kościół nie tylko jest, ale powinien być Jeden, Święty, Katolicki i Apostolski. I to zarówno Kościół jako zbawcza wspólnota, jak i jako zbawcza instytucja.

Ten jego charakter świadectwa i konieczności myśli teologicznej tylko wtedy może właściwie ocenić, kiedy cztery *notae* będzie pojmować jako zewnętrzne cechy wewnętrznego życia danego Kościoła, jako wielkości jakościowe, a nie ilościowe.

(cdn.)

Katedra św. Ducha w Warszawie zimą

Jubileusz 40-lecia objęcia funkcji proboszcza przez ks. Dominika Gzielo w Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bukowie Morskim

W dniu 25 sierpnia 2024 roku Parafia Polskokatolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bukowie Morskim świętowała wyjątkowy jubileusz. Ks. Dominik Gzielo obchodził w tym dniu 40. rocznicę objęcia funkcji proboszcza parafii.

Był to wyjątkowy dzień, w którym cała wspólnota parafialna mogła wyrazić swoją wdzięczność i uznanie za cztery dekady pełnej poświęcenia służby duszpasterskiej.

Msza Święta zgromadziła licznych parafian oraz gości, którzy wspólnie modlili się w intencji Księdza Proboszcza, dziękując za jego oddanie, troskę i duchowe wsparcie, jakie przez lata ofiarował całej wspólnotie. Podczas uroczystości nie zabrakło wzruszających momentów oraz podziękowań, zarówno ze strony wiernych, jak i przedstawicieli lokalnych władz.

Po Mszy Świętej odbyło się spotkanie wszystkich przybyłych gości, parafian, sympatyków i przyjaciół naszej parafii, podczas którego kontynuowano świętowanie tego wyjątkowego jubileuszu. Była to okazja do wspomnień, rozmów oraz wyrażenia osobistych życzeń dla Księdza Dominika.

*Księdzu Dominikowi
życzymy
Bożego błogosławieństwa
i wstawiennictwa
Matki Bożej
w Jego dalszej posłudze
wśród parafian
w Bukowie Morskim
i w całym Kościele
Polskokatolickim.*

Obrzęd udzielenia posługi lektoratu i akolitu w Szczecinie

Posługi lektoratu i akolitu to ważne etapy w przygotowaniu alumnów do przyjęcia święceń kapłańskich. Lektor odpowiada za głoszenie Słowa Bożego podczas liturgii, natomiast akolita pomaga w udzielaniu Komunii Świętej oraz pełni inne funkcje liturgiczne. Obrzęd ich udzielenia symbolizuje zobowiązanie do jeszcze głębszej służby Kościołowi i wspólnocie wiernych.

18 maja 2024 roku w Parafii Polskokatolickiej pw. Św. Piotra i Pawła Apostołów w Szczecinie, odbyła się uroczysta Msza Święta, podczas której **klerykowi Wojciechowi Kraszewskiemu udzielone zostały posługi lektoratu i akolitu**. Obrzędem udzielenia posług przewodniczył Jego Eksce-

lencja ks. bp Stanisław Bosy ordynariusz diecezji wrocławskiej Kościoła Polskokatolickiego.

Uroczystość zgromadziła licznych duchownych oraz wiernych, którzy przybyli, by wspierać alumna. Obok biskupa ordynariusza, w wydarzeniu uczestniczyli między innymi ks. dziekan Adam Bożacki, ks. Dominik Gzieło, proboszcz parafii w Bukowie Morskim, z której pochodzi kleryk Wojciech Kraszewski oraz ks. Tadeusz Krasiejko, proboszcz szczecińskiej parafii. Obecność tak wielu duchownych z różnych parafii podkreślała wyjątkowy charakter tej uroczystości oraz jedność wspólnoty wiernych Kościoła Polskokatolickiego.

W trakcie homilii biskup podkreślił wagę posługi w Kościele, zwrócił uwagę na znaczenie roli,

którą lektor i akolita pełnią w kształtowaniu życia liturgicznego i duchowego wspólnoty.

Uroczystość w Szczecinie była również okazją do zacieśnienia więzi wśród wiernych oraz duchowieństwa, co wzmocniło poczucie wspólnoty i jedności w Kościele Polskokatolickim.

Uczestnik

Święcenia Diakonatu w Bukowie Morskim

Diakonat to pierwszy stopień sakramentu święceń, który otwiera drogę do dalszej posługi kapłańskiej. Diakoni, oprócz pełnienia funkcji liturgicznych, są powołani do pracy na rzecz ubogich i potrzebujących, a także do głoszenia Ewangelii.

5 października 2024 roku w Parafii Polskokatolickiej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bukowie Morskim odbyły się uroczyste święcenia diakonatu alumna Wojciecha Kraszewskiego.

Święceń diakonatu udzielił Ordynariusz Diecezji Wrocławskiej,

ks. bp Stanisław Bosy. W swojej homilii podkreślił znaczenie diakonatu jako posługi miłości, pokory i służby wspólnocie, które stanowią fundament duchowej drogi każdego duchownego. Wspominał także o odpowiedzialności, jaka ciąży na nowo wyświęconym diakonie, jednocześnie zachęcając alumna Wojciecha Kraszewskiego do gorliwej pracy na rzecz Kościoła i wiernych.

W uroczystości wzięli udział duchowni Diecezji wrocławskiej, ks. dziekan Adam Bożacki, ks. Tadeusz Krasiejko oraz proboszcz

bukowskiej parafii, ks. Dominik Gzieło, który wspierał organizację tego doniosłego wydarzenia.

Alumn Wojciech Kraszewski, przyjmując święcenia diakonatu, rozpoczął ważny etap swojego życia duchowego. Dla parafii w Bukowie Morskim było to ważne wydarzenie, które podkreśliło żywotność i duchowe zaangażowanie wspólnoty. Miejscowi wierni licznie zgromadzili się, aby wspólnie modlić się za nowo wyświęconego diakona oraz wyrazić swoje wsparcie w jego dalszej drodze powołania.

KALENDARZ MIESIĘCZNIKA KATOLICKIEGO

RODZINA 2025

STYCZEŃ	LUTY	MARZEC
<p>1. Ś. NOWY ROK BOŻEJ RODZ. MARYI Bazylego, Grzegorza Genowefy, Danuty</p> <p>4. S. Anieli, Eugeniusza II ndz. PO NARODZENIU PĄŃSKIM</p> <p>6. P. OBJAWIENIE PĄŃSKIE Kacpra, Melchiora, Baltazara</p> <p>7. W. Juliana, Lucjana 8. Ś. Seweryna, Mściława 9. C. Juliana, Marceliny 10. P. Grzegorza, Wilhelma 11. S. Honoraty, Matyldy 12. N. CHRZTU PĄŃSKIEGO 13. P. Weroniki, Bogumily 14. W. Hilarego, Feliksa 15. S. Franciszka, Pawła 16. C. Marcelego, Włodzimierza 17. P. Jana, Antoniego 18. S. Rozp. Tyg. M. o Jedn. Chrz. 19. N. Henryka, Marty 20. P. Sebastiana, Fabiana 21. W. Dzień Babci 22. Ś. Agnieszki, Jarosława Dzień Dziedka 23. C. Dominika, Wincentego Rajmunda, Karola 24. P. Tymoteusza, Felicjana 25. S. Zak. Tyg. M. o Jedn. Chrz. 26. N. Pauliny, Polikarpa 27. P. Anieli, Jana 28. W. Juliana, Tomaszka 29. Ś. Zdzisława, Franciszka 30. C. Macieja, Martyrny 31. P. Jana, Ludwika</p>	<p>Brygidy, Ignacego 2. N. MATKI BOŻEJ GROMN. OFIAROWANIE PĄŃSKIE Błażeja, Oskara 4. W. Andrzeja, Weroniki 5. S. Agaty, Adełajdy 6. C. Doroty, Pawła 7. P. Ryszarda, Romualda 8. S. Hieronima, Jana 9. N. Apolonii, Nikifora 10. P. Elwiry, Jacka 11. W. Marii, Lucjana 12. S. Eulalii, Modesta 13. C. Grzegorza, Katarzyny 14. P. Cyryla, Metodogo 15. S. Faustyny, Klaudiusza 16. N. 72. rocznica śmierci bpa F. Hodura 17. P. Aleksego, Zbigniewa 18. W. Szymona, Konstancji 19. Ś. Konrada, Arnolda 20. C. Leona, Eustachego 21. P. Piotra, Eleonory 22. S. Marty, Małgorzaty 23. N. Izabeli, Damiana 24. P. Macieja, Marka 25. W. Wiktora, Cezarego 26. S. Aleksandra, Mirosława 27. C. Gabriela, Anastazji 28. P. Romana, Lecha</p>	<p>1. S. Albina, Antoniego 2. N. Heleny, Radosława 3. P. Feliksa, Kuneundy 4. W. Kazimierza, Eugeniusza 5. S. POPIELC 6. C. Róży, Wiktora 7. P. Perpetuy, Felicji 8. S. Beaty, Wincentego 9. N. I WIELKIEGO POSTU 10. P. Cypriana, Marcelego 11. W. Konstantego, Ludosława 12. Ś. Grzegorza, Justyny 13. C. Bożeny, Krystyny 14. P. Leona, Matyldy 15. S. Klemensa, Ludwika 16. N. II WIELKIEGO POSTU 17. P. Patryka, Zbigniewa 18. W. Cyryla, Edwarda 19. Ś. św. Józefa Oblubieńca NMP 20. C. Aleksandra, Klaudii 21. P. Benedykta, Mikołaja 22. S. Bogusława, Katarzyny 23. N. III WIELKIEGO POSTU 24. P. Katarzyny, Marka 25. W. ZWIĄSTOWANIE NMP 26. S. Emanuela, Teodora 27. C. Lidii, Ernesta 28. P. Jana, Anieli 29. S. Bertolda, Eustachego 30. N. IV WIELKIEGO POSTU 31. P. Gwidona, Beniamina</p>
KWIECIEŃ	MAJ	CZERWIEC
<p>1. W. 159. roczn. urodzin Bpa F. Hodura Franciszka, Władysława 3. C. Sykstusa, Ryszarda 4. P. Izydora, Wacława 5. S. Wincentego, Ireny 6. N. V WIELKIEGO POSTU 7. P. Jana, Rufina 8. W. Waltera, Dionizego 9. S. Marcelego, Marii 10. C. Michała, Makarego 11. P. Leona, Filipa 12. S. Damiana, Juliusza 13. N. NIEDZIELA PALMOWA 14. P. Justyna, Waleriana</p>	<p>1. C. Święto Pracy; św. Józeta Atanazego, Zygmunta 3. S. NMP KROLOWEJ POLSKI Święto Konstytucji 3 Maja 4. N. III WIELKANOCNA 5. P. Ireny, Waldemara 6. W. Filipa, Jakuba 7. S. Augusta, Róży 8. C. Izzy, Stanisława 9. P. Stanisława, Grzegorza 10. S. Antoniny, Izydora 11. N. IV WIELKANOCNA 12. P. Achillesa, Joanny 13. W. Roberta, Serwacego 14. C. Marii, Bonifacego</p>	<p>1. N. WNIEBOWSTĄPIENIE PĄŃSKIE Dzień Dziecka Marcelina, Piotra 3. W. Karola, Leszka 4. S. TRÓJCY PRZENAJŚW. 5. C. Bonifacego, Ferdynanda 6. P. Norberta, Pauliny 7. S. Michała, Roberta 8. N. ZESŁANIE DUCHA ŚW. 9. P. Pelagii, Dominika 10. W. Bogumila, Małgorzaty 11. Ś. Barnaby, Feliksa 12. C. Leona, Onufrego 13. D. Bonifacego, Justyna</p>

Najświętsza Maryja Panna Nieustającej Pomocy

DOMENA PUBLICZNA

14. S. Elwiry, Walerego
15. N. TROJCY PRZENAJŚW.
 16. P. Aliny, Ludgardy
 17. W. Laury, Alberta
 18. S. Elzbiety, Marka
19. C. BOŻE CIAŁO
 20. P. Bogny, Florentyny
 21. S. Alicji, Alojzego
22. N. Pauliny, Flawiusza
 23. P. Dzień Ojca
 24. W. Narodz. św. Jana Chrzcziciela
 25. S. Łucji, Wilhelma
 26. C. Jana, Pawła
 27. P. NMP NIEUST. POMOCY
 Marii, Władysława
 28. S. Leona, Ireneusza
29. N. Św. Apostołów Piotra i Pawła
 30. P. Lucyny, Emilii

15. C. Zofii, Izydora
 16. P. Andrzeja, Szymona
 17. S. Sławomira, Weroniki
18. N. V WIELKANOCNA
 19. P. Iwona, Piotra
 20. W. Bernardyna, Aleksandra
 21. S. Tymoteusza, Wiktora
 22. C. Rity, Heleny
 23. P. Iwony, Dezyderygo
 24. S. Joanny, Marii
25. N. VI WIELKANOCNA
 26. P. Dzień Matki
 27. W. Augustyna, Juliana
 28. S. Jaromira, Justyny
 29. C. Urszuli, Teodozji
 30. P. Joanny, Karola
 31. S. Anteli, Marii

16. S. Bernadety, Julii
 17. C. Wielki CZWARTEK
 18. P. Wielki PIĄTEK
 19. S. Wielka SOBOTA
20. N. WIELKANOC
21. P. POMIEDZIAŁEK WIELKA NOCNY
 22. W. Łukasza, Leona
 23. S. Wojciecha, Jerzego
 24. C. Horacego, Grzegorza
 25. P. Marka, Jarosława
 26. S. Wojciecha, Marzeny
27. N. MIŁOSIĘDZIA BOŻEGO
 28. P. Piotra, Ludwika
 29. W. Katarzyny, Hugona
 30. S. Jakuba, Mariana

LIPIEC

1. W. Haliny, Mariana
 2. S. Marii, Urbana
 3. C. Jacka, Anatola
 4. P. Malwiny, Elzbiety
 5. S. Antoniego, Karoliny
6. N. Cyryla, Metodego
 7. P. Dominiki, Łucji
 8. W. Elzbiety, Edgara
 9. S. Weroniki, Zenona
 10. C. Amelii, Filipa
 11. P. Benedykta, Oli
 12. S. Brunona, Jana
13. N. Eugeniusza, Małgorzaty
 14. P. Kamila, Marceliego
 15. W. Henryka, Włodzimierza
 16. S. Benedykta, Eustachego
 17. C. Aleksiego, Bogdana
 18. P. Kamila, Szymona
 19. S. Marcina, Wincentego
20. N. Czesława, Hieronima
 21. P. Daniela, Wiktora
 22. W. Marii, Magdaleny
 23. S. Sławomira, Apolinarego
 24. C. Kingi, Krystyny
 25. P. Jakuba, Krzysztofa
 26. S. Anny, Joachima, Hanny
27. N. Julii, Natalii
 28. P. Wiktora, Innocentego
 29. W. Maryi, Ołata
 30. S. Piotra, Julii
 31. C. Ignacego, Lubomira

SIERPIEŃ

1. P. 81. rocznica Powstania Warszawskiego
 2. S. Marii, Gustawa
3. N. Lidii, Nikodema
 4. P. Dominiki, Protazego
 5. W. Marii, Oswalda
 6. S. PRZEMIENIENIE PAŃSKIE
 7. C. Doroty, Kajetana
 8. P. Dominika, Emiliana
 9. S. Weroniki, Zenona
10. N. Borysa, Wawrzyńca
 11. P. Lidii, Zuzanny
 12. W. Euzebiusza, Klary
 13. S. Heleny, Hipolita
 14. C. Maksymiliana, Alfreda
 15. P. WNEBOWIĘCIE NMP
 16. S. Joachima, Rocha
17. N. Anity, Jacka
 18. P. Heleny, Laury
 19. W. Bolesława, Juliusza
 20. S. Bernarda, Sobiesława
 21. C. Jolanty, Plusa
 22. P. Marii, Cezarego
 23. S. Filipa, Wiktora
24. N. Bartłomieja, Jerzego
 25. P. Grzegorza, Ludwika
 26. W. MB CZĘSTOCHOWSKIEJ
 27. S. Moniki, Cezarego
 28. C. Adeliny, Aleksiego
 29. P. Jana, Sabiny
 30. S. Róży, Szcześniego
31. N. Bohdana, Rajmunda

WRZESIEŃ

1. P. 86. rocznica wybuchu II wojny światowej
 2. W. Stefana, Juliana
 3. S. Szymona, Izabeli
 4. C. Rozalii, Róży
 5. P. Doroty, Wawrzyńca
 6. S. Beaty, Zachariasza
7. N. Melchiora, Reginy
 8. P. NARODZENIE NMP
 9. W. Piotra, Sergiusza
 10. S. Łukasza, Mikołaja
 11. C. Jacka, Prota
 12. P. Marii, Gwidona
 13. S. Eugenii, Aureliusza
14. N. PODWYŻ. KRZYŻA ŚW.
 15. P. MB BOLESNEJ
 16. W. Edyty, Kornelii
 17. S. Roberta, Justyny
 18. C. Imy, Stanisława
 19. P. Januarego, Konstancji
 20. S. Filipiny, Eustachego
21. N. Mateusza, Hipolita
 22. P. Tomaszka, Maurycyego
 23. W. Marleny, Bogusława
 24. S. Gerarda, Teodora
 25. C. Aurelii, Władysława
 26. P. Kosmy, Damiana
 27. S. Justyny, Wincentego
28. N. Wacława, Marka
 29. P. Michała, Rafała, Gabriela
 30. W. Grzegorza, Hieronima

PAŹDZIERNIK

1. S. Remigiusza, Danuty
 2. C. Św. Aniołów Stróżów
 3. P. Teresy, Gerarda
 4. S. Edwina, Franciszka
5. N. Apolinarego, Faustyny
 6. P. Artura, Brunona
 7. W. NMP ROZANGOWEJ
 8. S. Brygidy, Pelagii
 9. C. Bogdana, Dionizego
 10. P. Franciszka, Pauliny
 11. S. MACIERZYNSTWA NMP
12. N. Maksymiliana, Eustachego
 13. P. Edwarda, Honorata
 14. W. Dzień Edukacji Narodowej
 15. S. Dzień Dziecka Ultraconego
 16. C. Ambrozego, Florentyny
 17. P. Wiktora, Małgorzaty
 18. S. Lucyny, Łukasza
19. N. Piotra, Pelagii
 20. P. Ireny, Jana
 21. W. Urszuli, Jakuba
 22. S. Filipa, Flawiusza
 23. C. Ignacego, Teodora
 24. P. Marcina, Rafała
 25. S. Darii, Ingi
26. N. Ewarysta, Lucjana
 27. P. Sabiny, Wincentego
 28. W. Szymona, Tadeusza
 29. S. Michała, Wiolety
 30. C. Przemysława, Zenonii
 31. P. Krzysztofa, Urbana

LISTOPAD

1. **S. Wszystkich Świętych**
2. N. DZIEŃ ZADUSZNY
 3. P. Sylwii, Huberta
 4. W. Karola, Olgierda
 5. S. Elzbiety, Sławomira
 6. C. Leonarda, Feilksa
 7. P. Willibrorda, Antoniego
 8. S. Wiktora, Seweryna
9. N. Teodora, Ursyna
 10. P. Leona, Andrzeja
 11. W. Święto Niepodległości
 12. S. Marcina, Wiktoria
 13. S. Renaty, Witolda
 14. C. Benedykta, Stanisława
 15. P. Serafina, Wawrzyńca
 16. S. Alberta, Leopolda
16. N. Gertrudy, Edmunda
 17. P. Grzegorza, Salomei
 18. W. Romana, Klaudyny
 19. S. Elzbiety, Seweryna
 20. C. Feilksa, Rafała
 21. P. Janusza, Konrada
 22. S. Cecylii, Marka
23. N. CHRYSYTA, KRÓLA WSZECHSWIATA
 24. P. Marii, Flory
 25. W. Katarzyny, Elzbiety
 26. S. Leonarda, Konrada
 27. C. Maksyma, Wirgiliusza
 28. P. Stefana, Zdzisława
 29. S. Błażeja, Saturnina
30. N. I ADWENTU

GRUDZIEŃ

1. P. Edmunda, Natalii
 2. W. Pauliny, Rafała
 3. S. I ADWENTU
 4. C. Jana, Barbary
 5. S. Krystyny, Sabiny
 6. S. Mikołaja, Emiliana
7. N. II ADWENTU
 8. P. NIEPOK POCZ NMP
 9. W. Leokadii, Waterii
 10. S. Julii, Marii
 11. C. Daniela, Damazego
 12. P. Dagmary, Aleksandra
 13. S. Łucji, Otylii
14. N. III ADWENTU
 15. P. Celiny, Niny
 16. W. Albiny, Zdzisławy
 17. S. Olimpii, Łazarza
 18. C. Laurencji, Bogusława
 19. P. Eleonory, Dariusza
 20. S. Bogumiła, Dominika
21. N. IV ADWENTU
 22. P. Honoraty, Zenona
 23. W. Wiktorii, Jana
 24. S. WIGILIA BOŻEGO NARODZENIA
25. C. BOŻE NARODZENIE
26. P. DRUGI DZIEŃ ŚWIĄT
28. N. Świętej Rodziny Młodzianków Męczenników
 29. P. Dawida, Dominika
 30. W. Eugeniusza, Irminy
 31. S. Sylwestra, Melanii

Obraz został namalowany na desce o wymiarach 54x41,5 cm w IX lub XIII wieku na Kreście lub pochodzi z Bizancjum. Autorstwo obrazu przypisywane jest malarzowi bizantyjskiemu wczesnego średniowiecza św. Łazarzowi Zografosowi

MEISTERDRUCKE

Pokłon mędrców mal. Giorgione da Castelfranco, 1504 r.

Duchowni obchodzący jubileusz święceń kapłańskich 2025

- ks. mgr Marian Kowalczyk – 60 rocznica (19 czerwca)
- ks. bp mgr Antoni Norman – 50 rocznica (30 maja)
- ks. mgr Dominik Gzielo – 45 rocznica (25 maja)
- ks. dziek. dr Mieczysław Piątek – 45 rocznica (22 czerwca)
- ks. mgr Jerzy Uchman – 45 rocznica (14 września)
- ks. Henryk Nowacki – 45 rocznica (14 grudnia)
- ks. mgr Leszek Kołodziejczyk – 40 rocznica (3 sierpnia)
- ks. mgr Tadeusz Budacz – 30 rocznica (6 czerwca)
- ks. inf. mgr Julian Kopiński – 20 rocznica (5 czerwca)
- ks. Jacek Zdrojewski – 15 rocznica (5 listopada)

Jubileusze parafii:

- Parafia polskokatolicka pw. Zmartwychwstania Pańskiego w Bydgoszczy – 100 rocznica (1925 – 2025)
- Parafia polskokatolicka pw. Przemienienia Pańskiego w Jastkowicach – 100 rocznica (1925 – 2025)
- Parafia polskokatolicka pw. Dobrego Pasterza w Łękach Dukielskich – 100 rocznica (1925 – 2025)
- Parafia polskokatolicka pw. MB Anielskiej w Kosarzewie – 95 rocznica (1930 – 2025)
- Parafia polskokatolicka pw. św. Jakuba, apostoła w Żółkiewce – 70 rocznica (1955 – 2025)
- Parafia katedralna pw. MB Królowej Apostołów w Częstochowie – 65 rocznica (1960 – 2025)
- Parafia polskokatolicka pw. Świętego Ducha w Gozdniczy – 60 rocznica (1965 – 2025)
- Parafia polskokatolicka pw. MB Wniebowziętej w Olsztynie – 60 rocznica (1965 – 2025)
- Parafia polskokatolicka pw. MB Nieustającej Pomocy i św. Józefa w Długim Kącie – 50 rocznica (1975 – 2025)

Harmonogram programów radiowych na 2025 r.

2 marca – VIII Niedziela Zwykła – Parafia pw. Świętego Ducha w Warszawie

3 maja – NMP Królowej Polski – Parafia pw. Matki Bożej Wniebowziętej w Olsztynie

19 czerwca – Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa – Parafia pw. Zmartwychwstania Pańskiego w Bydgoszczy

5 października – XXVII Niedziela Zwykła – Parafia pw. Dobrego Pasterza w Elblągu

11 listopada – Święto Niepodległości – Parafia pw. Dobrego Pasterza w Łękach Dukielskich

26 grudnia – Święto św. Szczepana – pierwszego męczennika – Parafia pw. Świętego Ducha w Warszawie

Harmonogram programów radiowych i emisji Mszy Świętych

Program z cyklu „Pięć minut nad Biblią” Program II Polskiego Radia soboty godz. 7:40. Rozważania będą prowadzić: ks. inf. Marian Madziar oraz ks. Piotr Kowalczyk.

Data emisji: 8 lutego; 5 kwietnia; 24 maja; 19 lipca; 13 września; 1 listopada; 27 grudnia

Program z cyklu „Kościoły w Polsce i na świecie” Program I Polskiego Radia soboty godz. 19:15. Programy nagrywane będą podczas nagrań Mszy Świętych w poszczególnych Parafiach. Tematyka audycji ustalana będzie na bieżąco przed datą nagrania.

Data emisji: 8 lutego; 5 kwietnia; 24 maja; 19 lipca; 13 września; 1 listopada; 27 grudnia

Harmonogram programów radiowych i emisji Mszy Świętych Msze Święte TVP Kultura

7 lutego – Parafia pw. Dobrego Pasterza w Elblągu

8 lipca – Parafia pw. NSPJ w Bukowie Morskim

Msza Święta TVP Kultura

29 maja – Parafia pw. św. Franciszka z Asyżu w Okole

Święto to jest jednym z najstarszych i najważniejszych uroczystości kościelnych. Na Wschodzie celebrowano je już w III wieku, wcześniej niż Boże Narodzenie. Sto lat później pojawiło się także na Zachodzie.

Święto Objawienia Pańskiego zwane też Świętem Trzech Króli

Symbolika święta związana jest z hołdem oddanym Jezusowi przez Mędrców przybyłych ze Wschodu. Według Ewangelii św. Mateusza na wieść o narodzinach Jezusa zjawili się oni w Betlejem, gdzie w ubogiej stajence odnaleźli niemowlę, które – według proroków – było bóstwem w ludzkiej postaci, przyszłym Zbawicielem (oczekiwanym Mesjaszem). Padli przed Nim na kolana, oddając Mu pokłon, po czym złożyli przywiezione dary: złoto, będące symbolem godności królewskiej, kadzidło – symbol godności kapłańskiej oraz mirrę – symbol wypełnienia prorocत्व i zapowiedź śmierci Zbawiciela.

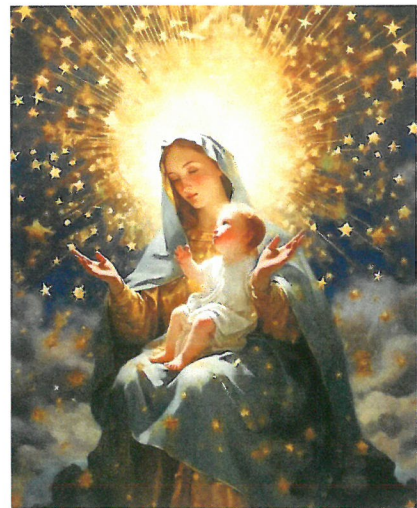
W kościele tego dnia podczas Mszy św. święci się kredę, kadzidło i wodę, które następnie wierni zabierają do domów, a na drzwiach swych mieszkań wypisują litery K+M+B (inicjały imion trzech króli Kacper, Melchior i Baltazar) lub C+M+B (z łac. *Christus Mansionem Benedicat* („Niech Chrystus błogosławi temu domowi”)) oraz aktualny rok. Dom kropi się święconą wodą, a spalone kadzidło podkreśla, że jest on miejscem modlitwy. Chrześcijanie, znacząc poświęconą kredą drzwi swoich mieszkań, proszą Chrystusa o błogosławieństwo, a także publicznie wyznają swoją wiarę.

6 stycznia kończy okres świąt Bożego Narodzenia. Dzień Trzech Króli, szczodry i święty, jest ostatnim spośród dwunastu szczodrych dni i wieczorów, jest więc dniem poczęstunków, od-

wiedzin, wręczania sobie drobnych darów. Dawniej do domów przychodzili kolędnicy, a wśród nich chłopcy przebrani za Trzech Króli, w złotych, tekturowych koronach i barwnych szatach. Tak jak inni kolędnicy, składali gospodarzom życzenia i wyprasali datki.

Tego dnia ulicami wielu polskich miast i wsi przemierzają się barwne orszaki Trzech Króli. Jest to forma ulicznych jasełek opartych na historii wędrowki Mędrców sprzed ponad dwóch tysięcy lat.

Wspaniałe orszaki organizowane są w naszych parafiach. Między innymi w parafii pw. św. Barbary w Krzykawie-Małobądku 6 stycznia przeszedł uroczysty, już z kolei V. Orszak Trzech Króli, który wzbogacała obecność m.in. Podolskiego Regimentu Odprzodowego – Małopolskiej Chorągwi Husarskiej oraz Bombar-

dierów z Krakowa –Konfederacji Artylerzystów. Zwieńczeniem uroczystości był koncert kapeli góralskiej zatytułowany „Kolędowanie Małemu Bacy” i wspólne biesiadowanie przy ognisku i śpiewanie kolęd. (Pisaliśmy o tym w *Rodzina* nr 1/2020).

6 stycznia ze strzyżewskiej świątyni do Kotłowa w barwnym orszaku za Gwiazdą Betlejemską i Trzema Królami na koniach, harcerzami z pochodniami, w koronach i ze śpiewnikami przeszli mieszkańcy okolicznych miejscowości i zaproszeni goście (*Rodzina* nr 5/2019). To tylko przykłady. Pomysłodawcą Orszaku Trzech Króli jest ks. Inf. Julian Kopiński.

Koncert „Kolęd i Pastorałek” odbył się 28 grudnia w parafii w Strzyżewie (*Rodzina* nr 5/2019), a 7 stycznia świątynię w Kotłowie wypełniła piękna muzyka – najpiękniejsze góralskie kolędy, pastorałki i przyśpiewki, które okazały się miłym przedłużeniem Świąt Bożego Narodzenia (*Rodzina* 6/2023).

Te barwne inscenizacje pozwalają mocniej przeżywać Święto Trzech Króli, a parafie dokładają wszelkich starań, aby podtrzymać tę tak piękną tradycję.

17 stycznia i dwa obrazy Warszawy

Właśnie mija 80 lat od tamtych chwil. Jedni mówią, że 17 stycznia Warszawa obchodzi swoje ponowne urodziny, inni zaś, że trzeba pochylić się nad jej tragiczną historią i zobaczyć dwa obrazy nierozzerwalnie związane z czasem sprzed 80. laty. Obraz pierwszy: powrót do ruin stolicy. Obraz drugi: ponowne zniewolenie.

WSPOMNIENIE

Co roku, 17 stycznia przejeżdżam głównymi ulicami śródmieścia Warszawy, zwłaszcza Marszałkowską. Zatrzymuję dłużej wzrok na numerze 82. Przed 1945 rokiem stała tu podwójna kilkupiętrowa kamienica, w której mieszkali moi Rodzice z małym Bratem. Dzisiaj pod tym adresem jest sąd rejonowy. Odwiedzam te miejsca, historycznie związane z moją rodziną, by chociaż przez moment przypomnieć „warszawskich tułaczy”, którzy dotarli tu natychmiast po przymusowej „zsyłce” na wieś, że Warszawa jest już wolna, że już nie ma okupantów hitlerowskich, że można wrócić do domu. To tylko jeden przykład, a było ich przecież tysiące.

POWROTY

Powrót do domu... Ale już tego domu nie było. Powitało ich morze ruin i szerniałe od ognia niedopalone kikuty i płonące pustkowia. Jak w takim miejscu można było żyć? Okazało się, że można. Tę wiarę przynieśli wszyscy powracający warszawiacy. Wracali do swej ukochanej stolicy, bo tylko tu mógł być ich dom.

Rzeczywisty obraz miasta nakreślono w reportażu *Życia Warszawy* (gazeta wydawana wówczas od dwóch miesięcy na Pradze). Jeden z dziennikarzy pierwszego dnia po wycofaniu się Niemców przeszedł z Pragi na drugą stronę zamarzniętej Wisły (niezwykle ostra była zima na przełomie 1944/1945 roku). Opisał zniszczenia wzdłuż kilkunastu głównych arterii, gmachy, które przetrwały, a nawet ostatnie ślady bytności Niemców, „względnie ocalała dzielnica niemiecka – zanotował reporter – i gmachy kaźni w alei Szucha. Po płoch zastał gestapowców przy śniadaniu: jeszcze leżą niedogryzione biszkopty, walają się butelki po wi-

nie”. W jednym z ostatnich fragmentów dodawał: „Kto nie był w Warszawie, nie jest w stanie wyobrazić sobie, jak potwornemu zniszczeniu i opuszczeniu uległa stolica” (*dzieje.pl*).

PRZYJACIELE

Już 19 stycznia w Alejach Jerozolimskich przy dźwiękach „Warszawianki” defilowały oddziały 1 Armii WP. Na trybunie ustawionej naprzeciw hotelu „Polonia” przemarsz przyjmowali między innymi: Bolesław Bierut, Władysław Gomułka, Edward Osóbka-Morawski, gen. Michał Rola-Żymierski, gen. Stanisław Popławski (wówczas dowódca 1 Armii Wojska Polskiego), płk. Marian Spychalski oraz sowiecki marszałek Gieorgij Żukow. Niestety, defiladę przyjmowały jedynie ruiny pozostałe po dawnej świetności Warszawy.

Dwa dni wcześniej, właśnie 17 stycznia 1945 roku, sowiecki aparat terroru rozpoczął przygotowania przejęcia kontroli nad całą stolicą Polski. Razem z żołnierzami Ludowego Wojska Polskiego wkroczyły oddziały sowieckie, a wśród nich jednostki NKWD (*Dzieje.pl*). Po okupacji niemieckiej rozpoczęła się więc sowiecka okupacja Warszawy. „Wkraczając do Polski armia sowiecka kończyła nieludzką okupację niemiecką, ale nie przynosiła wolności.

Przynosiła kolejne zniewolenie” powiedział PAP w styczniu 2021 roku ówczesny prezes IPN p. Jarosław Szarek (*Dzieje.pl*).

NIESAMOWITA ENERGIA WARSZAWIAKÓW

Po zajęciu stolicy zaczęto rozminowywanie i budowę mostu pontonowego na Wiśle. Mimo skrajnie trudnych warunków życia pod koniec stycznia 1945 roku warszawiacy zaczęli tłumnie powracać do swojego miasta. W prasie zachowały się wspomnienia o tych powrotach: „Na własne oczy widziałem, jak

niekończące się tłumy ściągały wszystkimi drogami do Warszawy. Nikt nie wierzy, że można zrównać z ziemią milionowe miasto. Każdy się łudzi, że zamieszka gdzieś kątem. Że znajdzie chociaż ślady swego dawnego życia. Wielu stanąwszy przed domem, z którego pozostała tylko kupa gruzów, odchodzi zrezygnowany. A jednak niezrażeni niczym warszawiacy twardo zdecydowali, że stolica musi pozostać na miejscu. Z niesamowitą energią i przedsiębiorczością wprowadzają życie, które kipi z dnia na dzień z coraz większą werwą. Jest to gremialny i spontaniczny ciąg ludzi, którzy ukochali to miasto ponad wszystko, którzy solidarnie stanęli do walki o jego wolność, którzy wskrzeszają je wbrew wszelkiej logice. Niemcy postanowili, że Warszawy nie będzie. Warszawiacy temu zaprzeczyli. Ich wysiłek sprawił, że władze komunistyczne, zachęczone również przez Moskwę zdecydowały, że Warszawa zostanie odbudowana” (*Dzieje.pl*).

Według opinii raportu z 2004 roku pt. „Straty wojenne Warszawy 1939 – 1945” *plan zniszczenia Warszawy z 1940 roku należy do najhambniejszych dokumentów w dziejach cywilizacji europejskiej.*

Niemieckie marzenia legły w gruzach. (m.)

Jest Warszawa, po prostu jest! Żyje dla nas, a dla niej my...
(fragment piosenki Reginy Pisarek)

Noworoczne tradycje

Świętowanie Nowego Roku

Żegnanie starego roku i witanie nowego to wyjątkowy moment, który był ważny już w starożytności.

W polskiej kulturze tradycyjnej to Nowy Rok, a nie Sylwester spędzano uroczyście, przygotowując świąteczne obiady dla rodziny, gości, ale także i kolędników.

Dawniej Sylwester dla Polaków był dniem wyciszonym, spędzano go w gronie rodziny w domowym zaciszu, ale nie urządzano zabaw czy wystawnych bali. Sylwestrowe zabawy pojawiły się dopiero w XIX wieku i to w najbogatszych domach w miastach.

Zdecydowanie bardziej uroczyście, podniosłe, ale też radośnie świętowano Nowy Rok – obchodzony w oktawę po narodzeniu Chrystusa, a w polskiej kulturze chrześcijańskiej to dzień Bożej Rodzicielki. Z niepokojem wręcz wyczekiwano, co też ten nowy, latosi rok przyniesie. W myśl powiedzenia: *jak i Nowy Rok, taki cały rok...* starano się, aby dzień ten przebiegał szczęśliwie i zgodnie z obyczajem, wierząc, że zachowanie owego obyczaju przyniesie wszystkim pomyślność, zdrowie i dostatek.

Starsi ludzie, wierni tradycji swych ojców i dziadów, starali się, aby w dzień Nowego Roku w domu nie brakowało jedzenia, aby na stole – przykrytym białym obrusem ze lnu, bo len jest symbolem życia – leżał wielki, nie napoczęty bochen świeżego chleba, bo miało to zapewnić dostatek chleba przez cały rok, strzec przed biedą i głodem. Z tego samego powodu gospodynie gotowały świąteczny, suty obiad. Na noworocznym stole obowiązkowo musiały znaleźć się regionalne, noworoczne wy-

pieki własnej roboty. Kołaczki pokrojone na grube kawałki rozdawano domownikom, gościom i odwiedzającym domy kolędnikom.

W tym dniu tradycja nakazywała, by drzwi domu były otwarte, bo radość, szczęście ma wchodzić do domostwa.

O północy młodzi chłopcy trzaskali biczami, strzelali z batów, uderzali kijami o płoty, by wygonić stary i przywitać Nowy Rok. To nic innego jak współcześnie – huk korków od szampa. Powszechnym zwyczajem było obsypywanie się owsem jako najstarszym zbożem, na pomyślność i obfite plony.

Niegdyś wielką wagę przykładano do składania wzajemnych życzeń noworocznych, zwanych „kolendami”, bowiem każdy miał nadzieję, że się spełnią.

Zgodnie z tradycyjnym porzekadłem: „W Nowy Rok – nie patrz w bok, tylko prosto w oczy nasze, pogodzimy się wzajem, wasze” – trzeba było zostawić w starym roku wszystkie waśnie i kłótnie sąsiedzkie.

Dziewiętnastowieczny kronikarz obyczajów – Łukasz Gołębiowski zapisał także inne pozdrowienie noworoczne: (...) **spotykano się z życzeniem: *Bóg cię stykaj! Polecano się tym sposobem błogosławieństwu Wszechmocnego.***

Nowy Rok, przedtem bogaty w zwyczaje i obrzędy, obecnie, po sylwestrowej zabawie, stał się dniem odpoczynku, spędzanym w domowym zaciszu w gronie rodzinnym. Niezależnie od tego, jak współcześnie zmieniły się tradycje świętowania Nowego Roku, dobrze, wzorem naszych przodków przeżyć ten czas wzniosłe i radośnie, dzieląc się przy tym swoim szczęściem z bliskimi.

Żebyście byli zdrowi, weseli jako w niebie anieli, cały rok! (fragm. oracji z Podegrodzia k. Nowego Sącza)

POLSKIE RADIO

Chwytające za serce Jasełka

Od wieków już trwa w polskich domach, we wsiach i miasteczkach zwyczaj radosnego kolędowania i wystawiania misteriów bożonarodzeniowych, znanych jako Jasełka.

Te widowiska o Bożym Narodzeniu, wzorowane na średnio-wiecznych misteriach franciszkańskich, pozwalają nam lepiej zrozumieć przyście Jezusa na świat, poczuć tajemnicę tego wyjątkowego wydarzenia. Święta Bożego Narodzenia, narodzenie Jezusa w Betlejem to historia rodzinnej miłości, troska o bliźniego, dzielenie się – nie tylko opłatkiem i życzeniami, ale po prostu szczęściem i miłością.

Aktorzy, zwykle przedszkolaki i uczniowie szkół, co roku odtwarzają sceny, które ponad dwa tysiące lat temu miały miejsce w Betlejem. Odgrywając role jasełkowe, przybliżają nam prawdę o Maryi i Józefie szukających schronienia na noc, o cudzie narodzin Dzieciątka Bożego oraz hołdzie oddanym przez Mędrców.

Forma inscenizacji bywa zwykle prosta, tu nie trzeba nic upięk-

W naszych parafiach Jasełka cieszą się dużym zainteresowaniem, m.in. w Szkole Podstawowej w Biskupicach Zabarycznych, 22.12.2023 r.

zać – jest szopka, aniołowie, sianko, trzech Mędrców z darami, pastuszkowie oraz główne postacie – Maryja, Józef oraz mały śpiący Jezusek. Zwykle jasełkom towarzyszą najpiękniejsze polskie kolędy: *Lulajże Jezuniu*, *Przybieżeli do Betlejem*, *Jezus Malusieńki* czy *Cicha noc*. Mali aktorzy, odgrywający swoje role z wielkim zaangażowaniem, dostarczają wie-

lu wzruszeń, przynosząc Dzieciątku swoje małe, niewinne serduszka, by Nowonarodzony mógł w nich zamieszkać na zawsze.

Jasełka to nie tylko przedstawienie, to tradycja i sposób na przybliżenie nam jednego z najważniejszych wydarzeń w dziejach ludzkości, przyścia na świat Zbawiciela. Bez takich zwyczajów atmosfera Świąt traci swoją wyjątkowość.

Kolędnicy jako dobra wróżba

Kolędnicy pojawiają się już w Adwencie, w okresie świąt Bożego Narodzenia, pod koniec zapustów (karnawału), a także przed i po Wielkanocy. W tym długim okresie wędrowali i wciąż wędrują niezwykle goście – według tradycji uprawnieni do kontaktów z *sacrum* – tzn. anioły, baba z dziadem, Cygan, diabły, kominiarz, królowie, muzykant, policjant, śmierć, żołnierze, Żyd, a także nieokreślone postacie ni to duchów, ni to dziadów (żebraków). Tym kolędnikom towarzyszyły maski wyobrażające wybrane zwierzęta mające znaczenie przy zaklaniu

Polski polonez

na Liście reprezentatywnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO

„Poloneza czas zacząć – Podkomorzy rusza i z lekka zarzuciwszy wyloty kontusza, i wąsa podkręcając, podał rękę Zosi i skłoniwszy się grzecznie, w pierwszą parę prosi.”

(Adam Mickiewicz: „Pan Tadeusz”, Księga XII)

Któż z nas nie czytał tego fragmentu „Pana Tadeusza” lub nie oglądał wspaniałego filmu zrealizowanego na podstawie poematu Adama Mickiewicza? Myślę, że wszyscy czytaliśmy i podziwialiśmy tę inscenizację. Chodzi nam tu o polski polonez. To jest nie tylko jeden z najstarszych polskich tańców, ale ten najbardziej ceniony, który wyrósł z tańca zwanego chodzonym.

Wywodzi się z wczesnych starostwiankich korowodów tanecznych. Jego podstawowym elementem jest elegancki chód składający się z 3 spokojnych kroków, a przy pierwszym wyróżnia się miłym dygnięciem. Przez lata polskie tańce narodowe były jednym z fundamentów pamięci i naszej tożsamości. Stanowią więc integralną część historii Polski, przenoszą treści patriotyczne, co uczyniło z nich symbol polskości w XIX wieku, kiedy to Polska nie istniała na mapie świata.

I dzisiaj polonez towarzyszy nam w ważnych momentach życia. Tańczy się go na balach nowo-

rocznych, karnawałowych, a także na weselach. Nieodłącznie wiąże się go ze Studniówką – balem dla Licealistów na 100 dni przed maturą (dawniej z Balem Maturalnym) i nie tylko, bo również na balach ósmoklasy – dla młodzieży,

która żegna się już z nauczaniem podstawowym. Ten uroczysty taniec nigdy się nie starzeje.

Warto wspomnieć, że jest to już 6. wpis z naszego kraju na tej reprezentatywnej Liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO. Od 2018 roku wpisane zostały takie polskie zwyczaje i umiejętno-

ści, jak: szopkarstwo krakowskie, kultura bartnicza, sokolnictwo, dywany kwiatowe przygotowywane na procesje Bożego Ciała oraz flisactwo. Możemy być dumni z naszych polskich tradycji i zwyczajów. (m.)

urodzaju: bocian (szczęście, dobrobyt, pobudzenie wegetacji), koń (siła, zdrowie), koza (płodność, ruchliwość, urodzaj), niedźwiedź (urodzaj, bogactwo), turoń (urodzaj i zabezpieczenie plonów przed klęskami).

W Nowy Rok do domów przychodzili także i inni kolędnicy, chodzący wyłącznie w dniu 1 stycznia. Na ziemi sądeckiej i rzeszowskiej, wcześniej rano, z wielkim hałasem wpadali do domów młodzi kawalerowie

– draby noworoczne, odziani w słomiane powrósta, w wysokich słomianych czapkach, z drewnianymi mieczami w rękach, z twarzami wysmarowanymi na czarno lub w maskach. Skacząc i pohukując wygłaszali wierszowane oracje, często bardzo rozbudowane, zawierające życzenia urodzaju, ale i żartobliwe przymówki o datki. Biegali po całym domu, psocili, przewracali sprzęty, rozlewali wodę, rozsypywali śmiecie, próbowali

skraćć, co tylko nawinęło im się pod rękę, a głównie jedzenie. Wszystko uchodziło im bezkarnie, wierzone bowiem, że wraz z nimi wchodzi do domu szczęście i powodzenie, zgodnie z przysłowiem: *Gdzie drab w domu, szczęście w domu będzie.*

Gospodarze gościli ich u siebie, obdarowując jedzeniem lub datkami pieniężnymi, aby tym sposobem zapewnić pomyślność i przyszłoroczny urodzaj w gospodarstwie.

RODZINA
MIESIĘCZNIK KATOLICKI

Wydawca: Społeczne Towarzystwo Polskich Katolików. Instytut Wydawniczy im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Redaguje Kolegium. Adres redakcji: ul. Balonowa 7, 02-635 Warszawa, tel./fax (22) 848-07-51. Redakcja przyjmuje korespondencję e-mailem: redakcja@polkat.com.pl i nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Skład: Fotoskład. Druk: KRM. Nakład: 1250 egz.

Więcej informacji z życia Kościoła:
www.polskokatolicki.pl
facebook.com/Kościół-Polskokatolicki-w-RP

Kontakt z Kurią Biskupią Kościoła
Polskokatolickiego w RP:
e-mail polskokatolicki@pnet.pl

RODZINA – dzieciom

Jadą, jadą Królowie – czyli ballada o Trzech Królach*

Jedzie Melchior wiezie złoto. Karawana strzeże
Symbol władzy króla świata. Złoto iskry krzesze.
Melchior starszy, król sędziwy od poczynkiem gardzi.
Promień Gwiazdy Betlejemskiej ciągle go prowadzi.
Wielbłąd wzdycha, ciężar czuje, martwi się o króla.
Tak daleko król od domu, a w pustyni wiatr już hula.

Przystanęli. Przy oazie karawana druga.
Czarny król to król Baltazar. Dlań podróż też długa.
Gwiezdny turban iskry gubi. Modli się Baltazar.
Ludzie wodę mu podają. Skrzynię taszczyć kazał.
Co za zapach – Wonne zioła? Mirra jest tu znana.
Takie ziele – drogie ziele król wiezie dla Pana.

Zasłaniają twarze Mędrcy. Piach siecze okrutnie.
Nie przeszkadza to nikomu. Ktoś zagrał na lutni.

Hej, królowie, monarchowie, gdzie śpiesznie dążycie?
Chcecie widzieć Boże Dziecię? Ktoś woła z ukrycia.
Jedzie do nich z drugiej strony król Kacper w pośpiechu.
Wiezie skrzynię posrebrzaną. Jest cały w uśmiechu.
Czekaliśmy tu na ciebie od samego rana.
Co tam wieziesz? – spytał Melchior. Pewnie dar dla Pana.
Kacper na to odpowiada, że jedzie z daleka.
Wiezie w skrzyni dar szczególny dla Boga – Człowieka.
Srebrne iskry od kadzidła widać w skrzyni szparach.
Cieszą się królowie wszyscy na myśl o tych darach.

Przy oazie to spotkanie wielką radość wnosi.
Jaśniejąca w nieboskłonie drogę dalej mości.
Uścisnęli się królowie. Mówią o Mesjaszu.
Już wsiadają na wielbłądy, nie marnują czasu.
Dech zapiera, jak zobaczą tej Gwiazdy spełnienia.
Wyobraźnia cicho szepcze pobożne życzenia:
Oto widzą jakby we śnie, w połowie na jawie
Dziecię piękne w złotej szacie na królewskiej ławie.
Wokół barwny tłum się kręci, co pokłony bije.
Mnóstwo darów w paczkach wielkich
sięgających aż po szyję.
Gdy już wchodzi powolutku w królewskie komnaty
Rozstępują się przed nimi ubrani w szkarłat.
A Dzieciątko ich przyzywa, aby się zbliżyli.
Wszystkie dary, co przywieźli królowie złożyli.

Aż tu nagle znika wizja, nie ma snu, bo oto
Prawdę widzą, zaskoczeni, że pałac jest grotą.
W tej Stajence Dziecię Boże w żłóbeczku na sianie,
Matka Boża, święty Józef znaleźli mieszkanie.
Jasność jakaś jakby z Nieba bije od żłóbeczka.
Piękna Matka w skromnej szacie kołysze Syneczka.
Święty Józef rozmodlony wita drogich Gości.
Dziecię oczka otworzyło, ciesząc się królami.
Ci ukłękli wielbiąc Boga razem z Aniołami.
I wielbłądy hołd oddając wszystkie poklekały
I mrużeniem, mormorando**,
z Gwiazdką zaśpiewały:

Narodziło nam się Dziecię – Dzieciąteczko Boże
O oczach tak pięknych jak błękitne morze.
O włoskach tak złotych jak polska pszenica.
W swych ramionach Dziecię tuli Maryja – Dziewica.
Mały Jezus rączką swoją wszystkich błogosławi.
My wierzymy z całej duszy, że To Dziecię
świat od zła wybawi!

(M.K.)

* Ballada to utwór łączący w sobie cechy epiki (narracja), liryki (nastrojowość, emocjonalność) oraz dramatu (dialogi). Świat realny przeplata się ze światem fantastycznym, obecność przyrody. Każda ballada jest narracją, opowiadaniem wierszem. Słychać w balladzie rytm wiersza i rymy.

** mormorando (termin muzyczny), jest to niezbyt głośny, miarowy śpiew z zamkniętymi ustami, bez tekstu, oparty na głosce „m”, tworzący czasem tło utworu.